

БУРГАСКИ ДЪРЖАВЕН УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ. Д-Р АСЕН ЗЛАТАРОВ“

МЕДИЦИНСКИ КОЛЕЖ

УТВЪРЖДАВАМ!

РЕКТОР:

(Проф. д-р С. Сотиров)

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Област на висше образование:	7. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ И СПОРТ
Професионално направление:	7.5. ЗДРАВНИ ГРИЖИ
Специалност:	РЕНТГЕНОВ ЛАБОРАНТ
Образователно-квалификационна степен:	ПРОФЕСИОНАЛЕН БАКАЛАВЪР
Форма на обучение:	РЕДОВНА

Бургас, 2025 г.

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

на специалност „Рентгенов лаборант“
за образователно-квалификационна степен „Професионален бакалавър“ и
професионална квалификация „Рентгенов лаборант“

Квалификационната характеристика за специалност „Рентгенов лаборант“, ОКС „професионален бакалавър“ е основния документ при планиране, организиране и управление на учебния процес, въз основа, на който е разработен Учебният план на специалността. Тя е изготвена съгласно изискванията на ЗВО и Наредба № 1 на МЗ от 08.02.2011 год. за професионалните дейности, които рентгеновите лаборанти могат да извършват самостоятелно или по назначение от лекар.

Квалификационната характеристика се разглежда като основополагаща за изграждане на учебното съдържание на специалността, чрез което се осъществява връзката между системата за академична подготовка и системата за заетост и реализация на завършилите студенти.

При нейното изготвяне са отчетени:

- спецификата на образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ за специалност „рентгенов лаборант“;
- академичните и професионални особености на специалността;
- актуалните потребности от такива професионалисти в съвременната медицинска практика.

Тя дефинира образователно-квалификационната степен – „Професионален бакалавър“, професионалната квалификация „Рентгенов лаборант“ и продължителност на обучението 3 години (6 семестъра).

Квалификационната характеристика на специалност „Рентгенов лаборант“ определя специфичната образователна цел за подготовка на специалисти, притежаващи умения да извършват профилактична, диагностична и лечебна дейност, свързана с опазване на здравето.

Тази характеристика включва:

- обща характеристика на специалността, цел и задачи на обучението;
- изискване за входящо ниво за обучение;
- обем и съдържание на теоретичната и практическа подготовка;
- функции и професионални компетенции на рентгеновия лаборант;
- области на упражняване на професията и професионална реализация;
- възможности за повишаване на ОКС и професионалната квалификация.

Крайният резултат от обучението се изразява в придобиване на компетенции, които представляват съвкупност от знания и умения в следните области:

I. Общобразователна цел. Теоретична и практическа подготовка:

1. Общи умения

- комуникативни умения, чуждоезикова подготовка и компютърна грамотност, използване на информационни технологии, умения за работа в екип и нагласи за непрекъснато медицинско образование и самоусъвършенстване;
- познания по основополагащи научни дисциплини - базови хуманитарни и медико-биологични науки, клинични дисциплини и специализирана подготовка по:
- анатомия;
- физиология;
- патофизиология;
- фармакология.

2. Специфични професионални умения:

- извършване на образно-диагностични изследвания по установени протоколи на конвенционални и цифрови рентгенови уредби; компютърни и магнитно-резонансни томографи, ултразвукови апарати, както и специални рентгенографски техники;
- извършване контрастни, инвазивни и интервенционални процедури;
- нуклеарно-медицински изследвания;
- извършване обработка, трансфер и архивиране на образи;
- извършване на лъчетерапевтични процедури;;
- радиологична физика
- радиобиология;
- радиационна защита;
- осигуряване на качеството в образната диагностика , нуклеарната медицина и лъчелечението.

3. Хуманитарно-социални познания:

- познаване на конкретни условия в съвременната медицинска практика – система на здравеопазването, болнична среда, основни административни положения в здравната система;
- етични, деонтологични и законови норми; ролята на другите професионалисти от мултидисциплинарния екип;
- медицинска психология, социална медицина, промоция на здравето, МБС, долекарска помощ и др.

Тези цели се постигат чрез учебното съдържание, чрез съчетаване на традиционни и модерни форми на обучение и съответстваща на тях академична среда във висшето учебно заведение.

II. Дейности

1. Самостоятелни дейности, извършвани от рентгеновия лаборант

- подготовка на апаратурата, инструментариума и консумативите за различните изследвания;
- регулиране на потока от пациенти;
- правилна експлоатация на съответната апаратура, съобразно всички правила и изисквания;

- извършване на конвенционални рентгенографски, компютър-томографски и магнитно-резонансни изследвания според техническите изисквания и правилата за безопасност на медицинския персонал и пациентите;
- владение на техниките за въвеждане на контрастни вещества, парентерални медикаменти и др.;
- проследяване правилно ли е изпълнена предварителната подготовка на пациента преди контрастно изследване, проследяване поносимостта на пациента към контрастната материя и професионална умения за своевременна намеса при нежелани реакции;
- спазване правилата за лъчезащита, съобразно действащите нормативни документи за работа йонизираща среда;
- извършване на допълнителна обработка на получените образи от различните методики, архивиране и трансфер на образите към съответните работни станции;
- изписва и следни редовно наличностите от консумативи и материали.

2. Дейности, извършвани съвместно с лекар - образен диагностик

- подготвя и въвежда пациентите за нативни или контрастни образни изследвания и ги осъществява под контрола на лекар специалист по утвърдените протоколи:
- контрастни рентгенови изследвания;
- компютър-томографски изследвания;
- магнитно-резонансни изследвания;
- нуклеарно медицински изследвания и лъчетерапевтични процедури;
- участва в провеждането на образователни дейности съвместно с лекар специалист;
- участва в провеждането на профилактични програми за оценка на социално-значими заболявания съвместно с лекар специалист.

3. Комуникативни дейности

- работи успешно в интердисциплинарен екип;
- предоставя здравна информация съобразно закона за здравето и хартата за защита на пациента;
- осъществява контакт с пациента, информира го същността на предстоящото образно изследване, оказва съдействие и подкрепа при провеждането му;
- осъществява контакт с близките на пациентите и предава необходимия обем информация относно предстоящото изследване;
- прилага утвърдените професионално-етични норми в медицинската практика.

III. Ключови компетентности

Езикова грамотност компетентност – писмено и устно осъществяване на професионална комуникация с пациенти при възникнали ситуации в ежедневната практика, самостоятелна работа с български и чуждоезикови професионални литературни източници.

Компетентност в областта на технологиите и точните науки – познаване на мерните единици използвани при съответната образна методика, използване на математически методи за изчисляване на дози, стойности и параметри.

Дигитална компетентност – технически познания за управление на дигитални ресурси, работа със специализиран софтуер, умения за дигитално управление на лична информация в специализирана информационна система.

Личностна и социална компетентност – познаване на етичните норми и правила в професионалната област, прилагане на етично и професионално поведение в работата с колеги, пациенти и техните близки, проявяване на дисциплинирано поведение, професионална отговорност, комуникативност, постоянно повишаване и усъвършенстване на придобитите професионални умения.

IV. Професионалната реализация на завършилите специалността „Рентгенов лаборант”:

- Образно-диагностични отделения и кабинети към диагностично консултативни центрове, поликлиники, болници, научни институти, диспансери, санаторно - курортни заведения, профилакториуми и други.

- Нуклеарно - медицински и радиоимунологични клиники, лаборатории и други.

- Лъчетерапевтични звена.

- Във ветеринарно - медицински институти и звена, работещи с йонизиращи лъчения.

- Звена на институти по опазване на човешкото здраве и околната среда.

- Държавни учреждения, предприятия, лаборатории и институти, в които се използват източници на йонизиращи лъчения.

Дипломираните рентгенови лаборанти имат възможност за участие в различни форми на продължаващо обучение и в следващи образователно-квалификационни степени.

Квалификационната характеристика е отворен документ, който подлежи на актуализация в зависимост от реформите в здравеопазването и нуждите на потребителите. Квалификационната характеристика е в съответствие с изискванията на Наредбата за единните държавни изисквания и е насочена към формирането на професионалисти, подготвени да работят в условията на съвременната система на здравеопазването.

Настоящата характеристика е актуализирана на: Колежен съвет на МК с Протокол № 9/25. 07.2025 г. и утвърдена на Академичен съвет с протокол № 47 /25 . 09 .2025 г.